

“Ni per omissió ni per acció, el PSC no ha de deixar cap dubte que és un partit estrictament català”

Ernest Maragall (Barcelona, 1943) va votar diferentment que els seus companys del PSC un punt de la proposta de pacte fiscal, i el partit li demana que deixi l'acta de diputat. Creu que el PSC ha de mostrar-se inequívocament català, que el pacte fiscal exigeix unitat i que l'opció més “intel·ligent” de l'estat seria acceptar-lo.

Per què vàreu saltar la disciplina de vot en el ple sobre el pacte fiscal?

—El meu interès no és saltar la disciplina de vot ni la cohesió de grup. El meu interès era votar d'acord amb allò que havia defensat, amb allò que és la meua convicció i, en bona mesura, amb allò que crec que és la responsabilitat primera —no única, però sí primera— d'un diputat, que és mantenir allò que creu que comparteixen els ciutadans que representa. Tal com ha anat, sembla com si hagués volgut donar lliçons a algú: no és el cas. Simplement és un vot. Res més i res menys. En aquest cas, també es pot mirar en positiu: no s'ha de veure com a disciplina de vot trencada, sinó com a llibertat de vot afirmada. Aquest és un debat que ens convé a tots. No és sobrer, en aquests moments. I aquí crec que sí que té relació amb la llei electoral. L'actual és la que més difícil ho fa. Però, sigui com sigui, la qüestió de la responsabilitat del diputat representant d'actuar d'acord amb allò que creu que és la representació dels seus

ciutadans ha ser-hi sempre present.

—No estàveu d'acord amb la tesi del PSC que l'Agència Tributària Catalana és impossible?

—Torneu a plantejar-ho en negatiu. Jo ho plantejo en positiu. Estava d'acord amb el PSC en tot allò que deia i amb les esmenes que va presentar. Em semblava que, com que el text que es posava a votació era més genèric —i podia incloure les concrecions del PSC a partir d'aquell moment—, aquestes esmenes i concrecions valia més fer-les des de dins l'equip —apuntant-nos clarament a l'objectiu comú— i amb voluntat d'arribar a la definició precisa de l'instrument, etcètera. Es tracta d'una posició més *a favor de* que no pas *en contra de*.

—A favor de l'Agència Tributària Catalana?

—Jo estic a favor d'una agència tributària pròpia, naturalment, que sigui capaç de complir absolutament les seves responsabilitats amb relació a tots els impostos que paguen els catalans però que, al mateix temps, tingui un àmbit de col·laboració normal —no per

JORDI PLAY/ARXIU

obligació, sinó per convicció— amb uns altres instruments estatals. En matèria de fiscalitat, especialment, les fronteres són il·lusòries. A l'agència tributària li ha d'interessar d'establir acords i mecanismes de cooperació amb la hisenda espanyola i, fins i tot, cada vegada més, amb la hisenda europea. La realitat és plena de gent que viu allà on sigui i tributa a Catalunya, perquè hi crea o hi ven; i a l'inrevés, gent que viu a Catalunya i es guanya la vida a qualsevol altre indret d'Espanya o d'Europa. Però si em dieu si cal precisar “agència catalana”? Sí, “agència catalana”. Sense cap mena de dubte.

A portrait of an older man with grey hair, wearing a dark suit, white shirt, and a striped tie. He is sitting and looking slightly to the right of the camera. The background is dark with some warm, out-of-focus lights.

“Si Catalunya ha de ser un subjecte polític institucional, nacional i social, cal que hi hagi un mapa polític complet”

—És que la discussió era agència catalana o l'agència catalana consorciada que defensa el PSC.

—És clar. Quan comencem a posar adjectius és un altre debat: el consorci és una de les formes possibles de col·laboració; no és l'única. Vegem quines altres hi ha. Parlem-ne. El concepte de col·laboració és més ampli. “Agència catalana que col·labora amb unes altres agències”, sí. I, de fet, és la definició que es fa al text.

—El PSC s'equivoca si no demostra el seu catalanisme?

—Al PSC li convé d'explicitar el catalanisme que conté i que represen-

ta, perquè en política la credibilitat te l'has de guanyar i l'has de mantenir. No n'hi ha prou de ser-ho ni, fins i tot, de dir-ho als textos formals i congressuals. Això es posa a prova cada dia. Hi ha un seguit de proves que al PSC li convé de passar en el sentit afirmatiu, en el sentit d'explicitar i fer evident el seu catalanisme, i no continuar oferint dubtes de fons sobre la seva pertinença última, sobre el caràcter de la seva relació amb els altres socialistes. Si no aclareix això, perd una mica la base des de la qual parlem: és més difícil que ens comencin a escoltar. El problema no és per

allò que som sinó per allò que sembla que defensem i per allò que sembla que callem —de vegades, la qüestió és més per omissió que no per acció. Ni per omissió ni per acció, el PSC no ha de deixar cap dubte que és un partit estrictament català, que aspira a governar Catalunya, a fer-ho amb el suport de la majoria i sense cap lligam amb cap altra formació política, que no siguin els de fons de caràcter ideològic, de caràcter general. Si Catalunya ha de ser un subjecte polític institucional, nacional i social, cal que hi hagi un mapa polític complet, suficient, inequívocament associat a

aquest àmbit social i nacional que és Catalunya. I, ara com ara, el PSC sembla no reunir aquests requisits. Per tant, crec que ha de moure's en la direcció de no oferir cap dubte en aquest terreny.

—**Creieu que aquesta imatge que dona el PSC és equívoca i que hi ha més militants que pensen com vós?**

—Hi ha molta gent amb pensaments molt diversos. I això que dic jo ho diu molta més gent. No és que ho diguin perquè ho dic jo. És que hi ha una realitat incontestable de ciutadans que ho defensen. És un error reduir-ho a la militància del PSC. Crec que hi ha un gruix, que s'ha de mesurar, i un sector d'opinió molt arrelat amb el comú denominador de recuperar aquesta genuïna i indiscutible visibilitat d'un partit catalanista i d'esquerres que pugui ser alternativa i pugui aspirar a governar.

—**La reacció del PSC ha estat de demanar-vos que deixeu el lloc de diputat...**

—Aquí el fet important no sóc jo ni què em passi. El fet important és la posició que adopti el PSC amb relació a la comunicació amb la ciutadania i amb l'acció política. Què decideix el PSC? No respecte a mi, sinó respecte a les qüestions de fons que afecten aquest país. Com pensa ser alternativa? Això és important. Com pensa presentar-se en tant que partit català sense dubtes? Tota la resta són incidents de recorregut molt curt.

—**Què ha de canviar?**

—No em vull posar a donar consells. És obvi que hi ha més d'una manera d'entendre què vol dir ser un partit català sense cap mena de confusió. I crec que la direcció actual faria bé d'escoltar, no a mi sinó amplis sectors de la ciutadania catalana. No és que pensin com jo, sóc jo que faig de repetidor i amplificador d'una cosa que és prèvia.

—**Us ho demanem a vós perquè sou qui ha votat diferent i qui ha rebut la carta del secretari d'organització del PSC, Daniel Fernández, perquè deixeu l'acta de diputat.**

“El pacte fiscal seria un pas per a resoldre la quadratura del cercle d'un estat encara no complet”

“El pacte fiscal ha d'encaixar en el marc constitucional, o haurem de moure aquest marc”

—Molt sovint passa en política: és més fàcil de matar el missatger que no de resoldre el problema. Aquesta qüestió existeix i és el PSC que ha de respondre a la ciutadania sobre aquest problema.

—**El primer secretari del PSC, Pere Navarro, ha dit que “el pacte fiscal federal és perfectament assumible pel PSOE i, fins i tot, el partit podria impulsar un instrument generalitzable a les altres autonomies”.**

—Això lliga amb allò que deia abans. Si el PSC, quan parla, sembla que ho faci preferentment en nom d'allò que pensen la resta de companys de l'estat, perd perfil com a partit que vol representar els ciutadans de Catalunya. Digueu què defenseu per als catalans i per a Catalunya, avui. A partir d'aquí parlem de com hem de plantejar les converses, etcètera. Aquí hi ha una qüestió que no és menor. Hi ha determinats moments i situacions que t'exigeixen unitat, unitat més enllà dels partits: unitat del país, de la societat catalana. En aquest sentit, la presència del que vol ser el gran partit del catalanisme d'esquerres és imprescindible. Si no, la unitat s'afebleix. No és cap alegria constatar això i que, per tant, tenim menys possibilitats de sortir-nos amb l'objectiu que compartim. El PSC ha d'entendre que li convé situar en primer terme aquesta proposta catalana: definir-la fermament, comprometre'ns-hi i, a partir d'aquí, defensar-la davant els socialistes espanyols, la Constitució, el que calgui. Però ha arribat el moment de dir què pensem, què volem i què proposem sense càlculs previs, sense renúncies

abans de començar l'autèntic procés de converses posteriors.

És obvi que no podem fer atzagaïades, no podem inventar-nos qualsevol cosa: això que proposem ha de ser seriós, solvent, s'ha de sostenir jurídicament.

—**Què vol dir sostenir-se jurídicament?**

—Ha d'encaixar en el marc que tenim o hem de plantejar —per què no?— de moure aquest marc.

—**El marc constitucional?**

—Sí, el marc constitucional té trenta anys. Constatem si aguanta o no aguanta una aspiració, una legítima ambició catalana. I, si no, tranquil·lament, haurem de mirar com fer-ho perquè hi càpiga sense agredir ningú, per trobar l'equilibri positiu que tots busquem.

—**Segons l'Institut d'Estudis Autònoms sí que hi cap dins la Constitució.**

—Segurament. Una cosa és segura: no podem donar per cert que no hi cabrà. I si no hi cap, s'estudia, es discuteix i aprofitem també de fer els canvis que calguin per a fer-ho possible.

—**El pacte fiscal és el pas lògic després de l'Estatut i la retallada?**

—En la manera com s'han plantejat aquestes converses, no vull deixar d'esmentar la responsabilitat última de CiU i del seu govern i el seu president. És cert que, de vegades, sembla que hi havia interès a obtenir, no una unitat sinó una adhesió o una subordinació. Dubto que s'hagin fet els esforços, des de CiU, per aconseguir una veritable unitat. D'una altra manera, aquest pacte fiscal podria aparèixer més naturalment com la resposta seriosa a una situació de blocatge i frustració, originada per un Estatut, que és aprovat i vigent, però sotmès a tota mena de dubtes i interpretacions i, a més, a la pràctica, incomplet sistemàticament. Un instrument que no és capaç d'imposar-se per la seva pròpia legitimitat, sinó que ha de pidolar, cada dos per tres, que es vagi complint i, a més a més, no se'n surt, queda molt tocat com a instrument. Això justifica el plantejament d'anar més enllà, amb un model més específicament bilateral i més senzill. El fons de la qüestió és que plantegem que volem tenir responsabilitat plena sobre els nostres

JORDI PLAY/ARXIU

“Si no queda clar que hi som [políticament, a Espanya], voldrà dir que aquest estat és incapaç de concebre’s a si mateix com un estat equilibrat, compartit, amic, intel·ligent”

ingressos igual com la tenim, en bona mesura, sobre les nostres despeses. Perquè volem governar-nos! I no té sentit que aquest govern sigui explícitament coix en els ingressos respecte a les despeses.

—Creieu que l’estat pot rebre la proposta de pacte fiscal amb bons ulls?

—Per una banda, la proposta no seria senzilla en cap circumstància. En aquests moments, amb la situació de crisi gravíssima que travessem, des

del punt de vista català es pot pensar que és encara més urgent de resoldre, però també és obvi que, des d’un altre punt de vista, poden dir que és prioritari parlar de com sortim de la crisi i com cadascú compleix la seva part en aquest sentit. Ara, jo, com que tampoc no parlem d’un model que s’hagi d’aplicar el gener de l’any que ve, no hi veig cap incompatibilitat que fem totes dues coses ben fetes a la vegada: afrontar la crisi —per cert, millor que no es fa, amb eines i polítiques orien-

tades al creixement i no a l’estricta reducció dels serveis públics— i treballar a fons en la proposta catalana de nou model de finançament. Ja veurem si l’estat és prou intel·ligent. Si es pren seriosament a ell mateix, l’estat ha de veure que li interessa una Catalunya rica i plena, abans que una Catalunya trista i frustrada. Ara, no sé si és molt demanar.

—Per què dieu que el pacte fiscal seria l’opció més intel·ligent de l’estat?

—Seria un pas per a resoldre la quadratura del cercle d’un estat encara no complet, encara no reconciliat amb si mateix, encara no viscut amb comoditat i comunitat per tots els seus pobles. Aquest seria un pas cap al reconeixement de la plurinacionalitat, cap al reconeixement de la intenció inicial de la transició democràtica i de la primera lectura de la Constitució, aquella que ara ja es posa en qüestió sentència rere sentència del Tribunal Constitucional.

—El pacte fiscal resoldria la qüestió catalana?

—Seria un primer pas. Això no ho resol del tot perquè la qüestió va més enllà del finançament: hi ha una qüestió de poder, de presa de decisió, i, per tant, també del paper polític de Catalunya en aquest estat. Molt sovint s’ha comparat el paper de Catalunya a Espanya amb el paper que fa Alemanya a Europa, de vegades fins i tot críticament. Quan es diu això s’obliden que, des del punt de vista estrictament econòmic, pot ser comparable, però el que no és comparable és el paper polític de Catalunya a Espanya: òbviament Catalunya no mana a Espanya i, òbviament, Alemanya sí que mana a Europa. I tampoc no ho pretenem. Però ha de quedar clar que hi som. Si no voldrà dir que aquest estat és incapaç de concebre’s a si mateix com un estat equilibrat, compartit, amic, intel·ligent, que treu profit de la seva diversitat i de la seva riquesa i només pensa a mantenir uns mecanismes de solidaritat obsolets i empobridors que no fan sinó confirmar estructures i dependències —socials, polítiques i de tota mena— que ens han dut fins aquí.

Àlex Milian

7 D’AGOST DEL 2012 **EL TEMPS 27**